

Jadwiga Stasica

160
pomysłów
na nauczanie zintegrowane
w klasach I-III

Rozwijanie

fantazji, zainteresowań i zdolności uczniów
Zajęcia relaksujące

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).

Jadwiga Stasica

Rozwijanie fantazji, zainteresowań
i zdolności uczniów
Zajęcia relaksujące

„160 pomysłów
na zajęcia zintegrowane w klasach I–III”

Kraków 2008

© Copyright by Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2001

Redakcja:
Wojciech Sliwerski

Projekt okładki:
Agata Fuks

Rysunki:
Agata Fuks

Korekta:
Zespół

ISBN 978-83-7308-003-4

ISBN 978-83-7308-239-7

Oficyna Wydawnicza „Impuls”
tel. (012) 422-41-80, fax (012) 422-59-47
www.impulsoficyna.com.pl, e-mail: impuls@impulsoficyna.com.pl
Skład i łamanie: „Impuls”
Wydanie III, Kraków 2008

Spis treści

---

1. Wstęp	5
2. Charakterystyka zajęć	7
3. Wskazania organizacyjno-metodyczne	9
4. Pomysły zajęć relaksujących oraz rozwijających fantazję, zainteresowania i zdolności uczniów	11
5. Podsumowanie	97

Wstęp

Rozpaczynam czwartą część zbioru pomysłów do wykorzystania w nauczaniu zintegrowanym w klasach początkowych. Myślę, że książka ta zamknie serię czterech części zawierających dość obszerny zestaw gier, zabaw, konkursów, zadań, rundek i innych.

W dotychczasowych trzech tomach zebrałam pomysły dotyczące najważniejszych przedmiotów szkolnych, to znaczy języka polskiego, matematyki oraz środowiska społeczno-przyrodniczego. Teraz jest to działalność czy też aktywność polonistyczna, matematyczna i przyrodnicza.

Jak już wspomniałam wcześniej obecnie nauczanie blokowe integruje treści wszystkich przedmiotów łącznie z plastyką, techniką, muzyką i kulturą fizyczną. Podobnie jest również z moimi pomysłami. Przeplatają się w nich elementy z poszczególnych przedmiotów.

Podążając jednak za najnowszymi tendencjami w nauczaniu początkowym i nie tylko, należy zwracać uwagę na kształtowanie pełnej osobowości ucznia. Szkoła powinna rozwijać młodego człowieka wszechstronnie, a zatem uczyć i wychowywać, uwzględniając jego indywidualną postawę psychiczną. Mam tu na myśli także zdolności, zainteresowania, pozytywne i negatywne zachowania, a także ich przyczyny.

Nauczyciel ma za zadanie nie tylko nauczyć, ale również służyć pomocą w rozwiązywaniu bieżących problemów, budować poczucie wartości w uczniach, uczyć prawidłowej komunikacji, zachowań asertywnych. Należy zadbać o potrzeby ucznia, zauważać jego uczucia, zarówno te dobre, jak i złe. Wiadomo, że pewne zachowania są sygnałem dla nauczyciela, aby pomóc dziecku w jakikolwiek sposób. Potrzebuje ono zwłaszcza w szkole poczucia, że nauczyciel interesuje się nim i jego zdaniem na różne tematy. Dziecko chce być zauważane w zabawie, podczas zajęć lub na przerwie. Wymaga, aby je pochwalić, gdy pracowało jak należy lub konkretnie wyjaśnić, dlaczego praca wymaga poprawy itd.

Już w przedszkolu dzieci uczą się pewnych postaw moralnych i społecznych. Powinny być one w kolejnych latach rozwijane i uzasadniane na różne sposoby. Jednak nie mogą być dziecku narzucone bez jakichkolwiek wyjaśnień. Dziecko w tym wieku zadaje wiele pytań, jest ciekawe świata, domaga się objaśniania wielu zagadkowych spraw. Zwłaszcza jeśli jakieś zagadnienia interesują je szczególnie, np.: przyroda, samochody, książki, zwierzęta, budowa domu...

Zarówno w szkole, jak i w domu dorośli powinni starać się zrozumieć ciekawość dzieci i zadbać o jej zaspokajanie w wielu możliwych dziedzinach. Pytać o to, co lubią, może coś zbierać, kolekcjonują, na jaki temat szczególnie chcą się czegoś jeszcze dowiedzieć itd.

Często obserwuję, że dzieci w klasach młodszych zajmują się kolekcjonowaniem np. znaczków pocztowych, pocztówek, karteczek z obrazkami z notesów, naklejek i innych rzeczy. Gdy je zagadną o ich zbiory, bardzo chętnie pokazują i opowiadają o nich żywo. Czują się wtedy docenione, widzą sens tego, co robią oraz mają okazję wykazać się tym, co wiedzą. Podobnie podczas zajęć edukacyjnych można dostrzec różnorodne zainteresowania i zdolności u dzieci. Warto o nich mówić głośno i nagradzać pochwałą za każdy nawet mały postęp w jakiejś dziecku bliskiej dziedzinie. Jedne dzieci pięknie opowiadają, inne ładnie piszą, jeszcze inne oryginalnie rysują czy malują, tańczą, śpiewają, dbają o rośliny doniczkowe w klasie itd. Te i wiele innych zainteresowań oraz zdolności uczniów są bardzo ważnymi elementami edukacji, powinniśmy je jak najwcześniej wykrywać. Wstępnym krokiem jest już motywowanie dzieci wraz z ich rodzicami do rozwoju mniejszych lub większych talentów. Znamy doskonale mądre i jakże prawdziwe powiedzenie, że „ćwiczenie czyni mistrza”. W bardzo wielu przypadkach okazało się, że wykryty w porę i rozwijany w miarę możliwości talent u dziecka, stał się jego zawodem czy też życiową pasją.

Wiele pomysłów zamieszczonych w tej książce ma na celu między innymi ośmielenie dzieci do tego, aby chętnie i bez obaw opowiadały o tym, co je interesuje, co lubią robić i co wychodzi im najlepiej.

Charakterystyka zajęć

Od wielu lat interesuję się psychologią, czytam książki z tej dziedziny, ukończyłam kilka kursów, na których psychologia była jednym z elementów edukacji. Uważam, że jest to podstawa wszelkich nauk pedagogicznych i oczywiście zawodu nauczyciela.

Wiem z własnego doświadczenia, że dobry nauczyciel powinien mieć obok wiedzy teoretycznej i metodycznej szeroką wiedzę psychologiczną. Bogaty w wiedzę z tych dziedzin z pewnością lepiej zrozumie swych wychowanków, pomogą mu w tym różnego rodzaju gry, zabawy, konkursy, rundki z dokańczaniem zdań i inne.

Dają one nauczycielowi możliwość bardziej wnikliwego poznania dzieci, ich zalet i wad, ich zainteresowań, talentów, często też ukrytych problemów. Właśnie podczas takich zajęć, gdy dziecko, bawiąc się, odsłania się nieświadomie, nauczyciel bacznie obserwuje i porównuje, wyciąga wnioski...

Wstępnym etapem jest także organizowanie zajęć, takie traktowanie dzieci, aby im pomagać. Przykładowo są zabawy, w których angażują się nawet słabsze i niechętnie dzieci. Jeśli zdarzy się jednak, że dziecko zdecydowanie nie chce brać udziału w zabawie, może sobie obserwować z boku, jak bawią się koledzy i koleżanki. W rundkach, które najczęściej zorganizowane są w kręgu, aby lepiej się poznawać, nawet bardzo nieśmiałe dzieci coś nam kolejno powiedzą. Z biegiem czasu, odpowiednio zachęczone, będą mówiły więcej i bardziej otwarcie.

Dzieci zwracające na siebie uwagę choćby dziwnym czy złym zachowaniem może w trakcie zabawy odkryją swe karty i wyjawią, dlaczego są złe na coś lub na kogoś, a może kogoś lub czegoś nie lubią. Będzie to cenna wskazówka dla nauczyciela, jak nadal z nimi postępować, aby wzajemna współpraca w szkole była miłą dla obu stron.

Ja często organizuję takie mini-zajęcia przed nauczaniem blokowym lub w trakcie, gdy zachodzi potrzeba. Bywa, że widzę taką konieczność,

aby wszystkie dzieci w klasie były zrelaksowane, zadowolone i mogły się lepiej skoncentrować na dalszych zajęciach edukacyjnych.

Jak w każdej klasie wiele razy zdarza się, że niektóre dzieci przychodzą do szkoły smutne, zatroskane, zniechęcone czy wręcz zmęczone. Ważną rolę spełniają wtedy gry i zabawy tzw. psychologiczne, mające na celu poprawę nastrojów dzieci czy też możliwość „wygadania się”, czyli wyrzucenia z siebie tego, co dręczy. Bardzo istotne jest odpowiednie nastawienie i zachowanie nauczyciela. Dzieci bowiem bacznie obserwują i są bardzo ostrożne w rozmowie, która dotyczy uczuć i emocji. Jest to również trudne dla dzieci. Aby takie zabawy osiągnęły swój cel, powinny być przeprowadzane stopniowo od najłatwiejszych do coraz trudniejszych. Mam na myśli, że dzieci będą miały w miarę duże zaufanie do nauczyciela i coraz swobodniej będą umiały opowiadać o swych uczuciach i stanach emocjonalnych. W przeciwnym wypadku niewiele będziemy w stanie zrobić, aby rozwiązać nurtujące je problemy.

Często w ciągu dnia w szkole dziecko zmienia swoje nastawienie do nauki, kolegów, szkoły. Przyczyny są rozmaite, choć dobrze nam, nauczycielom znane. Chodzi mi o różnego rodzaju sprzeczki, zaczepianie słabszych przez silniejszych, przezywanie kolegów, dokuczanie młodszemu lub bardziej nieśmiały, wreszcie kłótnie, a nawet bójki. Naturalnie wszystkie wymienione przeze mnie i wiele innych konfliktów mają swoje przyczyny. Często wiele czasu potrzeba, aby tego rodzaju problemy rozwiązać. Podkreślił również, że jest to zadanie bardzo trudne i wymagające od nauczyciela szczególnych umiejętności. Bywa, że tego rodzaju wydarzenia, jak klasowe kłótnie czy sprzeczki, których dzieci nie są w stanie same rozwiązać czy zażegnać stają się kanwą do zajęć, o których tu piszę. Są punktem wyjścia dla dyskusji klasowej lub rundki wyjaśnianej potem przez uczestników i obserwatorów. To znowu jest okazja dla nauczyciela, aby zauważyć pewne cechy swoich wychowanków, śledzić tok ich myślenia, zbadać ich zaradność życiową oraz jakże istotne nastawienie do siebie dzieci w klasie. Podczas takich właśnie zajęć okazuje się, kto i jakie ma zdolności czy wiedzę. Badamy je, słuchając uważnie wypowiedzi dzieci oraz obserwując ich sposób postępowania w różnych sytuacjach. Podchodzimy zatem do sprawy bardziej psychologicznie.

Wskazania organizacyjno-metodyczne

Organizacja pomysłów, które znajdują się w tej książce, nie jest bardzo trudna. Nie ma konieczności stosowania, a co za tym idzie, przygotowywania dużej ilości pomocy. W opisanych tu zabawach, grach itp. nastawiamy się na psychologiczną stronę nauczania i wychowania. Mamy bowiem poprzez nie dowiadywać się o uczniach, rozwijać pozytywne postawy moralne i społeczne, pomagać w pokonywaniu różnych przeszkód, zachęcać do współpracy w zespole, uczyć asertywnych zachowań, uczyć wyrażać własne zdanie. Najważniejsze to uczyć dzieci wiary we własne siły i możliwości, aby dążyły do celów, które sobie wyznaczają, aby stopniowo stawały się w pełni wartościowymi ludźmi i zdawały sobie z tego sprawę. Prezentowane tu gry i zabawy mogą być stosowane na początku, w trakcie lub na końcu zajęć zintegrowanych, w zależności od celów, jakie sobie wyznaczymy, czy też życie nam podsunie. Jednak nie powinny być przeprowadzane w pośpiechu i atmosferze zdenerwowania.

Dzieci podczas takich zajęć mają czuć się swobodnie, mają się zrelaksować lub skoncentrować. Nauczyciel powinien specjalnie zarezerwować czas na tego typu zajęcia i odpowiednio je wpleść w program kilkunastogodzinnego dnia nauki. Wówczas będą te gry i zabawy mogły efektywnie realizować cele, do których zostały opracowane.

Przedstawione tutaj pomysły zajęć służą między innymi:

- rozwojowi osobistemu każdego ucznia,
- odprężeniu przed lub w trakcie albo po nauce,
- integracji klasy lub grupy,
- budowaniu poczucia własnej wartości,
- przyswajaniu określonych umiejętności,
- pomaganiu uczniom w porządkowaniu i rozwiązywaniu problemów,

- pomaganiu w znalezieniu własnego miejsca w grupie, klasie, rodzinie, szkole, całej społeczności,
- uczeniu współpracy w grupie, klasie...,
- uwrażliwianiu na innych ludzi oraz ich uczucia,
- budowaniu poczucia zaufania,
- uczeniu efektywnej komunikacji,
- porozumieniu między uczniami w klasie o różnych temperamentach (charakterach),
- wyrobieniu poczucia bezpieczeństwa,
- uczeniu wyrażania własnych sądów, myśli i opinii,
- kształtowaniu zachowań asertywnych, czyli takich, które nie szkodzą ani jednej ani drugiej stronie,
- zdyscyplinowaniu całej grupy czy klasy,
- lepszej koncentracji wszystkich uczniów,
- kształceniu umiejętności wypowiadania się i słuchania,
- mobilizowaniu do ładu i porządku podczas zajęć,
- umożliwianiu swobodnego wypowiadania się na temat własnych uczuć i stanów emocjonalnych oraz ich ewentualnych przyczyn,
- rozwijaniu aktywności społecznej i wielu innym ważnym celom.

Naturalnie widać, że sporo celów pokrywa się z tymi, które odnosiły się do gier i zabaw dotyczących języka polskiego, matematyki i środowiska. Taki stan rzeczy ma miejsce właśnie w nauczaniu zintegrowanym, gdzie dziecko staje się podmiotem nauczania i wychowania.

Pomysły zajęć relaksujących oraz rozwijających fantazję, zainteresowania i zdolności uczniów

---

Po kilku wstępnych rozdziałach przechodzę wreszcie do zaprezentowania moich pomysłów. Wzięły się one z własnego doświadczenia, czasem są moją wersją pomysłów zaczerpniętych z książek lub kursów, a stosownie do potrzeb przekształconych. Większość z nich zawdzięcam moim wychowankom, gdyż swoim zachowaniem mobilizowali mnie do wymyślania różnych ciekawych gier i zabaw. Lubią poznawać ciągle coś nowego, oryginalnego, lubią wypowiadać się na bliskie im i mnie tematy. Dlatego każdy wspólnie wypróbowany pomysł był okazją do lepszego poznania siebie nawzajem. Także do zwiększenia poczucia wartości przez uczniów, jak również przeze mnie, to prawda.

Podczas przeprowadzania zabaw, gier i innych zajęć dowiedziałam się, jak dzieci wspaniale obserwują i reagują na różne sytuacje, zachowania i problemy. Wiem dzięki tym zajęciom, że dzieci widzą o wiele więcej niż nam, dorosłym, się wydaje. Mają także mnóstwo własnych koncepcji, często prawidłowych i dość oryginalnych na rozwiązywanie problemów nie tylko swoich, ale również dorosłych.

Obserwuję, że zajęcia tego rodzaju są bardzo lubianą przez dzieci formą nauki i zabawy. Dzieci zarówno chętnie się poruszają, jak i wypowiadają na interesujące je tematy. Bywa, że czas przewidziany na daną zabawę trzeba przedłużyć, gdyż zainteresowanie jest duże, i chętnych do wypowiedzi wielu. Często spotykana forma kręgu w tego typu zajęciach spodobała się bardzo dzieciom, gdyż trochę przypomina przedszkole, a także daje możliwość przyjrzenia się rówieśnikom. Jest to bardzo ważne w integracji grupy czy klasy. Dzieci chętnie biorą udział w zajęciach, które poniżej przedstawiam. Okazją do ich przeprowadzenia staje się często szkolne życie uczniów i przy-

Niniejsza **darmowa publikacja** zawiera jedynie fragment pełnej wersji całej publikacji.

Aby przeczytać ten tytuł w pełnej wersji [kliknij tutaj](#).

Niniejsza publikacja może być kopiowana, oraz dowolnie rozprowadzana tylko i wyłącznie w formie dostarczonej przez NetPress Digital Sp. z o.o., operatora [sklepu na którym można nabyć niniejszy tytuł w pełnej wersji](#). Zabronione są jakiegokolwiek zmiany w zawartości publikacji bez pisemnej zgody NetPress oraz wydawcy niniejszej publikacji. Zabrania się jej od-sprzedaży, zgodnie z [regulaminem serwisu](#).

Pełna wersja niniejszej publikacji jest do nabycia w sklepie internetowym [Złote Ebooki](#).